

PLANTELE MEDICINALE DIN FLORA SPONTANĂ A BAZINULUI RIULUI NEGRU (JUDEȚUL COVASNA)

dr. I. Fűzi, dr. G. Rác, dr. Z. Kisgyörgy

Cercetările fitocorologice sînt de mare actualitate, deoarece cunoașterea florei în distribuția ei actuală aduce un real folos în ceea ce privește valorificarea rațională a surselor vegetale (2, 14).

Într-o lucrare anterioară (13) am urmărit corologia unor specii de interes farmaceutic și am estimat cantitățile de droguri ce pot fi recoltate din lunca Oltului, pe teritoriul județului Covasna.

Prezenta lucrare are drept scop inventarierea plantelor medicinale din bazinul Rîului Negru (depresiunea Tirgu Secuiesc) Rîul Negru (78 km), afluentul principal al Oltului pe teritoriul județului Covasna, izvorăște din Carpații Orientali (de sub vârful Șandru), străbătînd întregul județ pînă la confluența sa cu Oltul (Lunca Cilnicului). Bazinul cercetat reprezintă partea estică din depresiunea internă a curburii Carpaților, pe axa căreia șerpuiește Rîul Negru (12).

Teritoriul studiat este mărginit la est de Munții Nemirei și Munții Vrancei, la sud de Munții Birsei, la nord de partea sudică a Munților Ciucului și a Ciumatului, iar la vest de culmile relativ joase ale Munților Bodo-cului.

Altitudinea bazinului, cu excepția cursului superior al Rîului Negru, variază între 568—509 m.

În această depresiune intracarpatică clima este determinată de doi curenți principali, pe de o parte de curentul oceanic umed, pe de altă parte de curentul continental uscat. Primul provoacă o primăvară tîrzie, și un început de vară răcoroasă, ploioasă, cu o medie de precipitații lunare ridicată, care durează din aprilie pînă în iulie, cu temperaturi medii scăzute. Al doilea este caracterizat printr-un sfîrșit de vară și început de toamnă caldă, săracă în precipitații, cu vînturi dese, și printr-o iarnă rece (15).

Valorile temperaturii (aer și sol) și a precipitațiilor atmosferice sînt redată în tabelul nr. 1.

Dintre vînturile dominante menționăm vîntul de nord-est, cunoscut sub numele de Nemira, care atinge uneori în depresiunea Tirgu Secuiesc o intensitate considerabilă, pe cînd cel din nord-vest are un caracter mai lent.

Tabelul nr. 1
Valorile termice și precipitațiile anului 1971

Luna	Temperatura °C							Precipitații atm. mm²		
	Aerului			Solului				Media	Maximă	Minimă
	Media	Maximă	Minimă	Media	Maximă	Minimă				
Ianuarie	0,6	+13,5	-14,2	-1,2	+17,0	-16,1	13,9	6,8	0,1	
Februarie	1,7	+10,4	-15,6	1,0	+16,8	-17,8	5,5	1,2	0,0	
Martie	0,8	+21,9	-16,1	2,4	+31,4	-15,3	4,4	1,8	0,0	
Aprilie	7,6	+21,5	-5,0	10,7	+45,5	-5,1	22,4	5,6	0,0	
Mai	13,6	+25,0	+1,5	17,4	+56,5	+0,7	90,6	16,0	0,3	
Iunie	15,2	+28,2	+3,2	21,5	+56,3	+4,0	31,2	6,5	0,1	
Iulie	16,3	+29,7	+5,8	19,9	+55,2	+6,4	138,8	46,1	0,4	
August	17,3	+31,7	+4,4	22,1	+58,2	+3,7	42,0	22,3	0,0	
Septembrie	10,9	+25,4	+0,6	13,0	+41,7	+0,1	88,4	24,2	0,1	
Octombrie	5,7	+23,0	-8,7	6,8	+32,5	-10,5	20,4	8,9	0,1	
Noiembrie	1,7	+17,7	14,8	1,5	+21,5	-17,3	19,2	8,7	0,0	
Decembrie	-0,3	+8,3	-11,7	-0,6	+10,0	-11,5	6,8	1,1	0,0	

I FUZI ȘI COLAB.: PLANTELE MEDICINALE DIN FLORA SPONTANĂ
A BAZINULUI RIULUI NEGRU (JUD. COVASNA)

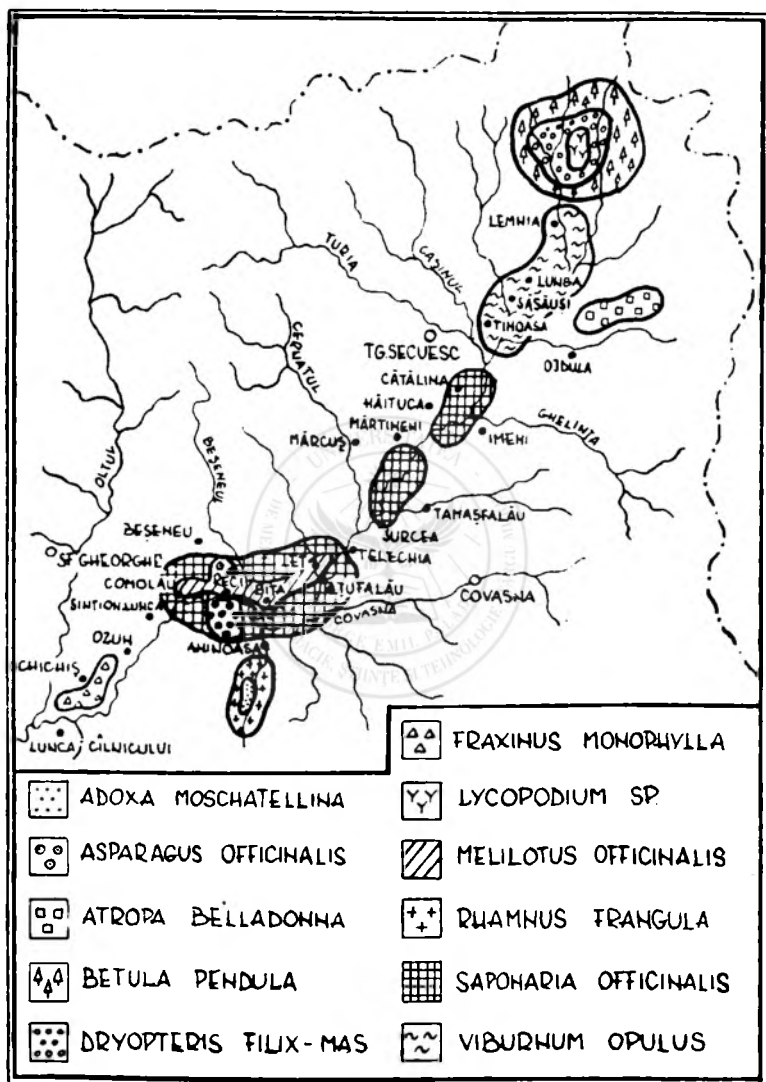

Fig. nr. 1: Răspindirea unor specii medicinale și de interes fitogeografic din bazinul Rîului Negru

Mediile și maximele lunare, privind viteza vântului, în anul 1971 au fost următoarele:

I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Mediile lunare (m/s)											
3,5	3,6	4,6	3,8	3,0	2,3	2,4	2,0	2,3	2,7	3,2	2,9
Maximele lunare (m/s)											
24	16	20	16	18	16	16	16	9	14	18	18

În cursul anului, viteza vântului a fost cea mai puternică în lunile ianuarie și martie.

Nebulozitatea în depresiunea Tirgu Secuiesc este apreciabilă în lunile februarie, martie, mai, septembrie și octombrie, fiind mai redusă vara (iunie, iulie, august), media a fost de 4,8. Media lunară a nebulozității în depresiunea Tirgu Secuiesc se prezintă astfel:

I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
5,4	7,4	6,3	5,8	6,4	5,4	5,8	3,4	6,3	5,2	6,4	0,8

Compoziția floristică actuală a acestui bazin se reflectă în publicațiile lui A. Kovács, referitoare la vegetația din împrejurimile orașului Tirgu Secuiesc (7, 8, 9). Studiul florei din împrejurimile comunei Brețcu și pasul Oituzului a fost efectuată de același autor (10, 11). Contribuții privind flora acestei regiuni (Zagon, Bálványos) sînt cuprinse în unele publicații mai vechi (Z. Hargitai și J. Csapó), (3, 4, 5, 1).

Flora Mestecănișului de la Reci a fost amplu studiată de Al. Kovács (6). Dintre speciile medicinale ale Mestecănișului menționăm următoarele: *Lycopodium clavatum*, *Dryopteris filix-mas*, *Polygonum bistorta*, *Lythrum salicaria*, *Menyanthes trifoliata*, și *Drosera rotundifolia*.

Flora spontană și plantele medicinale

Vegetația cursului superior al Rîului Negru, ce cuprinde porțiunea de la poalele Munților Nemira pînă la Lemnia, se caracterizează prin asociațiile vegetale ale pajiștilor alpine cu *Nardus stricta*. Pădurile din această zonă sînt formate din molidete, făgeto-molidete. La limita inferioară a făgetului, de-a lungul albiei Rîului Negru se găsesc arbori și arbuști ca: *Alnus incana*, *Corylus avellana*, *Spiraea media*, *Ribes grossularia*, *Daphne mesereum* și specii de *Salix*.

Cursul mijlociu al Rîului Negru, ce străbate porțiunea dintre Tirgu Secuiesc și Reci, este mărginit de finețe mezofile. Pe toată porțiunea întîlnim speciile *Humulus lupulus*, *Echinocystis lobata*, *Viburnum opulus*, *Sambucus nigra*. În unele locuri albia rîului este mărginită de specii lemnoase ca: *Alnus incana*, *Alnus glutinosa*, *Populus nigra*, care însă lipsesc total pe anumite porțiuni (Mărtineni, Mărcușa, Let).

În împrejurimile comunei Aninoasa se află în cantități mari *Rhamnus frangula*, *Padus racemosa* și vegetează *Adoxa moschatelina*.

De-a lungul cursului inferior al Rîului Negru (de la Reci pînă la confluența cu Oltul) cresc specii ca *Robinia pseudoacacia*, *Ulmus campestris*, *Acer negundo* (sporadic) și *Fraxinus monophylla*. Pe porțiunea cursului mijlociu și inferior se întind finețe mezo- și semixerofite, de pe care se pot recolta cantități mari de specii medicinale ierboase.

Stațiunile mai importante de plante medicinale sînt cuprinse în tabelul nr. 2 și redată în figura nr. 1.

Sosit la redacție: 10 octombrie 1972.

Tabelul nr. 2

Stațiunile mai importante de plante medicinale din bazinul Riului Negru

Numele speciei	Partea recoltată	Localitățile
Equisetum arvense	herba	Lemnia—Tinoasa—Chichiș
Dryopteris filix mas	rhizoma	Cursul superior al riului
Juniperus communis	fructus	Cursul superior al riului
Corylus avellana	folia	Cursul superior al riului
Betula pendula	folia	Cursul superior al riului
Salix sp.	cortex	Preponderent în cursul superior al riului
Rumex alpinus	rhizoma	Cursul superior al riului
Humulus lupulus	strobuli	Lemnia—Chichiș
Saponaria officinalis	radix et rhizoma	Cătalina, Mărcașa, Let, Bită, Reci,
Armoracia rusticana	radix	Cătalina, Mărtineni, Hătuica, Mărcașa
Hypericum perforatum	herba	Lemnia—Chichiș
Fragaria vesca	folia	Cursul superior al riului
Rubus idaeus	folia	
Rubus caesius	folia	Cursul superior al riului
Potentilla anserina	herba	Lemnia—Chichiș
Melilotus officinalis	flores	Let, Bită, Reci, Comolău
Rhannus frangula	cortex	Aninoasa
Carum carvi	fructus	Sintionlunca, Chichiș
Thymus serpyllum	herba	Cursul superior al riului
Plantago lanceolata	folium	parțial pe tot parcursul lui
Viburnum opulus	cortex	Pe tot parcursul riului
Primula officinalis	flores, folium, radix, rhizoma	Lemnia—Tinoasa
Symphytum officinalis	radix	Cursul superior al riului
Achillea millefolium	flores	Lemnia—Chichiș
Artemisia absinthium	herba	Pe tot parcursul riului
Cichorium intybus	herba, radix	Lemnia, Cătalina, Mărcașa,
Chrysanthemum vulgare	flores	Reci, Comolău, Chichiș
Taraxacum officinalis	herba, radix	Lemnia—Chichiș
		Pe tot parcursul riului

Bibliografie

1. CSAPO J.: Scripta (1942), I, 113; 2. GEORGESCU C. C., DONIȚA N.: Studii și cerc. biol. (1965), 17, 6: 3. HARGITAI Z.: Scripta (1942), I, 1—4; 4. HARGITAI Z.: Scripta (1943), II, 4—7; 5. HARGITAI Z.: Scripta (1944), III, 6—8; 6. KOVÁCS A.: Aluta (1969), 1, 211; 7. KOVÁCS A.: Contribuții Botanice, Cluj, 1965; 8. KOVÁCS A.: Studia Univ. Babeș—Bolyai, Cluj, Ser. Biol. (1968), 1; 9. KOVÁCS A.: Comunicări de Botanică, București, 1969, VIII; 10. KOVÁCS A.: Contribuții Botanice, Cluj, 1966; 11. Kovács A.: Contribuții Botanice, Cluj, 1968, 185; 12. ORGHIDAN N.: Rev. Țara Birsei, anul II, 1930, 3; 13. RÁCZ G., KISGYÖRGY Z., FÜZI I.: Rev. Med. (1971), 17, 3—4, 408; 14. RETEZEANU MARIA, BOJOR O.: Practica Farmaceutică (1972), 1; 15. *** Judetul Covasna, Ed. Secția de propagandă a Comitetului Județean Covasna al P.C.R., Sfintu Gheorghe, 1969